אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת עח

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י"ד סיון תרס"ז - יפו
נמען: הרב אליהו חיים מייזל, אב בית דין לודז'

הרב קוק מודיע לרב מייזל על כשרות אתרוגי אגודת "פרי עץ הדר" מן המושבות: הם נשמרים מהרכבה, מערלה ומטבל. כיום רוב האתרוגים בעולם מורכבים בלימון, ולכן חשוב שגדולי פולין יעודדו קנייתם, לטובת המצווה ויישוב הארץ.

עיקרי הדברים

- כשרות אתרוגי המושבות.
- פנייה לגדולי פולין.

נוסח האגרת

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], י"ד סיון תרס"ז[4].

ישאו הררי קודש שלו'[5] וברכת עולמים לכבוד האי סבא קדישא גאון עוזנו, הגאון האמתי צדיק ונשגב, מוהר"א[6] חיים מייזיל שליט"א[7] הגאבד"ק[8] לאדז הי"ו[9].

אחדשה"ט[10] דהדר"ג[11] שליט"א. מצאתי לנפשי חובה להודיע קדם כבוד גאון מר שליט"א, את טיב הכשרות של האתרוגים מאגודת "פרי עץ הדר", מבני המושבות של אחב"י[12], שהם נשמרים בהשגחה ושמירה מעולה מכלל חשש הרכבה, ומושגחים בעניני המצות התלויות בארץ, כערלה והפרשת תרומ"ע[13] כדת תוה"ק[14]. וכאשר זה ידוע לכל מאן דבעי למידע, שדרך נטיעת אילנות האתרוגים בזמננו הוא כולו ע"י[15] הרכבה בלימון, ומה שהי'[16] בימים הראשונים רק מעט המציאות נעשה עכשו למנהג קבוע, שממנו לא יסורו כל הגננים מקטן ועד

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 תרס"ז - השנה תרס"ז (1906/1907)
5 שלו' - שלום
6 מוהר"א - מורנו הרב רבי שם שמתחיל באות א (כגון אברהם / אליהו / אהרן / אליעזר) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
7 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
8 הגאבד"ק - הגאון אב בית דין קהילת
9 הי"ו - השם יברכהו ויחייהו
10 אחדשה"ט - אחרי דרישת שלומו הטוב
11 דהדר"ג - דהדרת גאונו
12 אחב"י - אחינו בני ישראל
13 תרומ"ע - תרומות ומעשרות
14 תוה"ק - תורתנו הקדושה
15 ע"י - על ידי
16 שהי' - שהיה

גדול, אי לזאת המכשלה רבה וכל הטורח שטרחו גאוני עולם, ראשונים כמלאכים זי"ע[17], להשמר מאתרוגים מורכבים, הולך הוא ומתבטל, בעוה"ר[18], ע"י המנהג של ההרכבה, המתפשט במלא העולם כולו. אך ב"ה אשר השאיר לנו פלטה בהר הקודש, ואחב"י[19] הגננים שבאה"ק[20] שבמושבות, המוטלים תחת שמירה והשגחה, בעינים הנוגעים לרבים ביחוד, על ידם הננו מוצאים אתרוגים כשרים, ויכולים הם להמציאם לקהל הגולה, עד בא לציון גואל במהרה בימינו. וכל מה שידעו אחינו ב"י[21] יותר לדרוש אתרוגים כשרים על ידם, יתרבו הנוטעים והנטיעות, ויזכו כל ישראל, במצוה כמאמרה.

והנה כאשר הי'[22] פה עמנו פעה"ק[23] ת"ו הה"ג[24] החריף מו"ה[25] שלמה פרידמן שליט"א מנאווידוואר, והודיע לי שבארץ פולין היו הגאונים והצדיקים המפורסמים מחזיקים מאד להדר דוקא אחרי האתרוגים הללו של המושבות מהאגודה הנ"ל[26], אם הי' להם ידיעה בתוכן הענין, איך שהאתרוגים הנ"ל של האגודה הם נשמרים בכשרותם, ואיך שמבלעדי שמירה עומדים בימינו הכל בחזקת מורכבים, ע"כ[27] מצאתי לי לחובה להודיע דברי אמת הללו להדר"ג[28], ועוד לאיזה יחידים מגדולי הדור, במדינה הנ"ל ביחוד, שרבו בה ב"ה זהירים ומהדרים במצות לעשותן כמאמרן, כן ירבו, למען זכות את הרבים במצוה כשרה כדין, ואולי תצטרף לזה, ג"כ[29] זכות התרבות נטיעות והתישבות אחב"י על אדמת הקודש ת"ו.

אחתום בברכה ועתרת שלו' רב, כנפשו הקדושה ונפש הצעיר הנושא אל הדר"ג[30] שלו' וברכת כהן הדיוט מארץ חיים,

הק' אברהם יצחק הכהן הנ"ל.

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א'-ד'

---

17 זי"ע - זכותו יגן עלינו
18 בעוה"ר - בעוונותינו הרבים
19 ואחב"י - ואחינו בני ישראל
20 שבאה"ק - שבארץ הקודש
21 ב"י - בני ישראל
22 הי' - היה
23 פעה"ק - פה עיר הקודש
24 הה"ג - הרב הגאון
25 מו"ה - מורנו הרב
26 הנ"ל - הנזכר לעיל
27 ע"כ - על כן
28 להדר"ג - להדרת גאונו
29 ג"כ - גם כן
30 הדר"ג - הדרת גאונו